

Instrumentālā kultūra ir jo cieši saistīta ar personisko identitāti. Tā kā krievu instrumentālā tautas mūzika ir lielā mērā solistiska un profesionālisms nav vispārējs, tad balalaikas vai akordeona spēlēšana un iezīmīga, prasmīga individuālā stila izkopšana bija veids, kā celt personisko prestižu – it īpaši, taču ne tikai, ievērojamai ciema kopienas jauno vīriešu daļai.

EKUMENISKAS MŪZIKAS NACIONĀLĀ DVĒSELE LAIKMETU GRIEŽOS...

Kalliopi Stiga

Eva Marija fon Ādama-Šmidmeiere

1849. gadā Rihards Vāgners savā darbā *Die Kunst und die Revolution* (*Māksla un revolūcija*) rakstīja:

Ja grieķu mākslasdarbi parāda skaistās, daiļās tautas garu, tad nākotnes mākslasdarbiem jāparāda brīvas cilvēces gars, kas ir ārpus nacionālas piederības: tautisks raksturs var būt iekļauts tikai kā ornaments, kā valdzinājums, ko izraisa individuāla dažādība, un nevis kā traucēklis.

Gandrīz 160 gadus vēlāk, mūsu globalizācijas ēras laikā, kad jebkāda nacionālā māksla ir apdraudēta un jebkuru nacionālā elementa spilgtāku izpausmi nomāc cilvēces kultūras homogenizācijas plūsma, Vāgnera ierosinājums ir jāpārskata...

- Kādas mūsdienās ir attiecības starp skaņdarbu un nacionālo piederību?
- Kādai ir jābūt mūsdienu komponista lomai? Vai viņam jā saglabā nacionālās kultūras raksturīgākie elementi, iekļaujot tos savos skaņdarbos, sekojot tādu 19. gadsimta komponistu paraugiem kā Vāgners, Šūmanis, Čaikovskis u. c., arī dažādu Eiropas nacionālo skolu pārstāvjiem kā Grīgs, Sibēliuss, Kalomoiris u. c., vai, gluži otrādi, viņam jābūt *à la mode* un jā rada mūzika, kas apmierinās katru gaumi?

Raksta mērķis ir, pirmkārt, izpētīt skaņdarba un nacionālās identitātes attiecības 19. un 20. gadsimtā; salīdzināt skaņdarbu un literāro tekstu, aplūkojot šī laikmeta komponistu – Vāgnera, Šūmaņa, Kalomoira, Teodoraka – mūziku. Otrkārt, definēti mūzikas elementi, kas pārveido *nacionālo dvēseli* ekumeniskajā. Noslēgumā atspoguļots, kādā veidā nacionālās piederības ideja traktēta mūsdienās, kā piemērus aplūkojot grieķu un vācu laikmetīgo komponistu darbus.